

УДК 78.9

DOI: <http://doi.org/10.33398/2310-0583.2019.45.114.127>

Юрій Островський

**МУЗИЧНО-МИСТЕЦЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У ГАНТЕРІ 1983-
2004 РОКІВ У ПЕРІОД ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ІГОРЯ СОНЕВИЦЬКОГО
(НА ОСНОВІ АРХІВНИХ МАТЕРІАЛІВ)**

Островський Юрій Іванович – аспірант, Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка, Львів (Україна). E-mail: urapianist@ukr.net
ORCID 0000-0003-0640-9336

Музично-мистецький фестиваль у Гантері 1983-2004 років у період організаційної діяльності Ігоря Соневицького (на основі архівних матеріалів)

***Мета роботи.** Метою статті є характеристика музично-мистецького фестивалю в Гантері з позиції його змісту, значення для розвитку української культури та високого рівня організації Ігорем Соневицьким. **Методологія** дослідження поєднує застосування аналітичного та компаративного методів роботи, що дозволило розкрити оригінальність вказаного проекту, його високий професійний рівень і залучення відомих українських мистців. **Наукова новизна** статті полягає у виявленні особливостей фестивалю з позиції аналізу змісту концертних подій, участі в них яскравих особистостей, забезпечення високого виконавського рівня і різних мистецьких практик в контексті приналежності до української культури. Дослідження проведено на основі скрупульозної аналітики матеріалів архіву І. Соневицького: програм фестивалю, сезонних буклетів, концертних брошур, скриптів радіопередач «Голос Америки», епістолярію та оцифрованого відеозапису фестивального концерту 1997 року¹, що забезпечило отримання переконливих свідчень про вагомість досліджуваного культурно-мистецького проекту, професіоналізм його учасників, оригінальність національної позиції, спрямованої на пропаганду української спадщини та піднесення культурного життя як української діаспори так і значної частини місцевого населення.*

¹ Інститут церковної музики Українського католицького університету (УКУ), Львів. Архів І. Соневицького.

Висновки. Організація Ігорем Соневицьким музично-мистецького фестивалю в Гантері сприяла активному пропагуванню української культури на теренах Північноамериканського континенту. В програмах концертного репертуару звучали українські твори, а молоді українські композитори та виконавці отримали можливість співпрацювати з відомими іноземними митцями. Окрім української діаспори, різнонаціональний склад місцевого населення також отримав нагоду пізнати самобутність української культури, її етнічні звичаї та особливості. В такий спосіб, завдяки досконалим організаційним здібностям Ігоря Соневицького, відбувалася активна інтеграція національного мистецтва у широкий простір світової культури.

Ключові слова: архівні матеріали, Гантер, Ігор Соневицький, концертні програми, музично-мистецький фестиваль, українська діаспора.

Постановка проблеми. Музично-мистецький фестиваль у Гантері (Music and Art Center of Greene County) віддавна відомий як престижний, широковідомий проект, діяльність якого триває від 1982 року й дотепер. Основу фестивалю становить виконання академічної класичної та сучасної музики із залученням чисельних мистецьких різновидів: художніх виставок, курсів української народної творчості, співу народних пісень для дітей, музично-мистецьких семінарів тощо. Серед учасників фестивалю присутні визначні митці світового рівня, серед яких переважають українські музиканти. Це пов'язано з головною метою проекту – розвивати та популяризувати кращі зразки національного мистецтва, зокрема, музичного, а також об'єднати якнайбільше представників української діаспори. Тож не випадково різноманітний і яскравий мистецький контекст фестивалю викликав велике зацікавлення представників різних національностей, що підтверджує особливий організаційний талант його засновника – Ігоря Соневицького. Важливо відзначити, що цей проект і дотепер продовжує існувати під керівництвом Володимира Винницького, що підкреслює актуальність обраного вектору І. Соневицьким, а відтак і подальшу перспективу дослідження цього мистецького феномену поруч із аналізом відповідних архівних матеріалів композитора.

Аналіз досліджень і публікацій. Вперше діяльність та творчість Ігоря Соневицького була проаналізована в монографії Стефанії Павлишин [2]. Дослідниця розкриває найважливіші мистецькі грані музиканта і композитора, а також декларує його

талановиту організацію різнопланових мистецьких акцій. Окрім цього, С. Павлишин є автором збірки спогадів про І. Соневицького під назвою «Тиха музики молитва» [3], де зібрано різноманітні свідчення митців про діяльність І. Соневицького, та про фестиваль у Гантері. У численних розповідях про організовані ним фестивалі та концерти виразно окреслюються творчий смак, методи праці і особливості характеру митця як композитора, виконавця, диригента та організатора в одній особі. Подібну високу оцінку творчій діяльності Ігоря Соневицького надає Ганна Карась [1] в контексті культурно-мистецького життя української діаспори в США. Дослідниця також надає музично-мистецькому фестивалю у Гантері високої оцінки і вважає його знаковим для розвитку української культури.

Мета статті – розкрити феномен музично-мистецького фестивалю у Гантері під керівництвом І. Соневицького (1982-2004). На основі архівних матеріалів, зокрема, концертних програм, скриптів радіопередач, епістолярію та відеоматеріалів висвітлити імена учасників цього заходу, репертуар та особливості організаційного таланту Ігоря Соневицького.

Вклад основного матеріалу. Центр української культури в Гантері (Music and Art Center of Greene County) – винятковий культурно-мистецький проект, створений Ігорем Соневицьким у 1982-му році як осередок репрезентації високого мистецтва. Відтоді фестиваль проходив щороку (липень-серпень) і вирізнявся оригінальністю облаштування комплексу будівель: дерев'яної української католицької церкви св. Івана Хрестителя та концертно-виставкової зали «Гражда» у гуцульському стилі. Цьому також сприяло розташування самого Гантеру – у мальовничій гірській місцевості, дуже схожій до Українських Карпат. Все це створювало не традиційну для Північної Америки, але знакову для українців мистецьку атмосферу, де поруч з українськими музикантами виступали представники різних національностей.

На основі архівних матеріалів фестивалю 1982-2004 років виявляємо домінування класичної музики. Про це свідчать сезонні листівки-буклети фестивалю¹, що закликали:

1. Плекати та пропагувати класичну музику на високо-

¹ Буклети 1985-2000 рр. Центру української культури в Гантері / Фонд програм різноманітних концертних заходів 1940–2000-х рр // Архів Ігоря Соневицького, Інститут церковної музики Українського католицького університету.

художніх мистецьких зразках.

2. Представити серію концертів за участю відомих музикантів як українського так і іншого національного походження.

3. Заохочувати сучасних композиторів до написання творів завдяки їх замовленню до фестивалю.

4. Пропагування маловідомих творів як великих композиторів так і молодих композиторів-початківців.

В такий спосіб фестиваль відзначався глибоким змістом та високим професіоналізмом, а успішна організація заходів знаходила визнання серед широкого кола відвідувачів. Як зазначає Стефанія Павлишин, вже на початку свого існування проект отримав високу оцінку в таких американських виданнях як «Woodstock times», «Windham Journal» [2, с. 20-21]. Федеральна кредитна спілка Нью-Йорку «Self Reliance», що підтримувала мистецький проект, визначала його серію літніх концертів великою культурною подією Greene Counti.

Важливо, що зазначені матеріали архіву зберігають імена учасників різних концертних заходів фестивалю. Серед чисельних виконавців 1983–2004-го рр. виділяються наступні музиканти: Андрій Добрянський (бас-баритон), Нестор Цибрівський (віолончель), Тома Гриньків (ф-но), Олег Криса (скрипка), Павло Плішка (бас-баритон), Ваграм Сарад'ян (віолончель), Лідія Артимів (ф-но), Наталія Хома (віолончель), Стефанія Довгань (сопрано), Оксана Кровицька (сопрано), Анна Бачинська (сопрано), Мирослав Скорик (композитор), Олег Чмир (баритон), Соломія Сорока (скрипка), Стефан П'ятничко (баритон), Наталія Хома (віолончель), Галина Колесса (альт), Наталія Худа-Гусяк (меццо-сопрано), Микола Фабріччі (баритон), Ірина Фабріччі (ф-но), Антон Міллер (скрипка), Віра Черні (сопрано), Олена Геймур (сопрано), Юрій Цибрівський (ф-но), Лариса Крупа (ф-но), Юліана Осінчук, Вірко Балей (ф-но), Олександр Козаренко (ф-но), Олександр Слободяник (ф-но), Микола Сук (ф-но), теперішній керівник проекту Володимир Винницький (ф-но) та інші. Часто почесне місце акомпаніатора займав і сам Ігор Соневицький.

Аналіз концертних програм¹ фестивалю показав, що впродовж тривалого часу сформувався традиційний уклад репертуару, зміст

¹ 8 брошур Центру української культури в Гантері / Фонд програм різноманітних концертних заходів 1940–2000-х рр // Архів Ігоря Соневицького, Інститут церковної музики Українського католицького університету.

якого представляє оригінальні творчі ідеї українських митців. Відтак, поруч із творами світової класики систематично виконувалися твори українських композиторів, як наприклад, у виступі піаністки Юліани Осінчук, в одному з виступів поряд з творами В. А. Моцарта, Ф. Мендельсона, Ф. Шопена, звучала музика Б. Лятошинського, В. Косенка. Подібного принципу дотримувалась більшість виконавців і згодом це стало правилом Гантерських концертів, актуальним до сьогодні.

Окремою особливістю фестивалю в Гантері були концерти, присвячені виключно українській музиці. Так, у 1993 році відбувся концерт творів львівських композиторів В. Барвінського, М. Колесси, А. Кос-Анатольського, Ю. Ланюка, С. Людкевича, Н. Нижанківського, М. Скорика, І. Соневицького у виконанні В. Буймістра (баритон), Г. Слептсової (ф-но), Ю. Ланюка (віолончель), Б. Каськіва (скрипка)¹.

Знаковою подією для українців стало проведення концерту, присвяченого тисячоліттю хрещення Київської Русі. Відтак цей захід поєднав виключно українські твори: «Священні пісні» та музику до вистави «Ярослав Мудрий» І. Соневицького; «Молитву пана» Л. Волянського; «Гагілку» С. Людкевича; «Молитву» з опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського. Виконував ці твори вокальний ансамбль «Промінь», диригувала Богдана Волянська, піаніст – Іван Колодій, солісти – Оксана Харук, Михайло Невмержицький, Марія Волянська.²

У концертах фестивалю також виразно представлена практика ансамблевого музикування, що виявляємо на основі архівних матеріалів. Так, неодноразово виступали такі колективи як: Фортепіанне тріо «І TRII» у складі Й. Барківського (скрипка), Н. Цибрівського (віолончель), Т. Гриньківа (ф-но) з творами Й. Гайдна, Г. Доніцетті, М. Лисенка, Ж. Масне, І. Соневицького, П. Глушкова та інших; Фортепіанний квінтет у складі Д. Клевеланда (скрипка), Дж. Лі (скрипка), Л. Хефтера (альт), Н. Цибрівського (віолончель), Т.

¹ Програмка 12-го сезону Центру української культури в Гантері 1993 року/ Фонд програм різноманітних концертних заходів 1940–2000-х рр// Архів Ігоря Соневицького, Інститут церковної музики Українського католицького університету.

² Програмка 7-го сезону Центру української культури в Гантері / Фонд програм різноманітних концертних заходів 1940–2001-х рр// Архів Ігоря Соневицького, Інститут церковної музики Українського католицького університету.

Гриньківа (ф-но) з творами Й. Брамса і Б. Лятошинського; Камерне тріо у складі Е. Лемнека (кларнет), Л. Хефтера (альт), Т. Гриньківа (ф-но) з творами П. Жанжана, В. Моцарта, Р. Шумана, В. Косенка. У виконанні тріо Х. Радавець (флейта), Н. Цибрівського (віолончель), Ю. Цибрівського (ф-но) звучали композиції В. Барвінського, Й. Баха, Л. Бетховена, Ф. Шопена та багатьох інших. Камерний ансамбль у складі Л. Крупи (ф-но), Е. Фрідлендера (віолончель), Л. Сітон (скрипка) виступав із творами Й. Брамса, Б. Лятошинського, Б. Мартіну. Камерне тріо в складі Н. Хоми (віолончель), Г. Колесси (альт), В. Винницького (ф-но) виконувало твори Дж. Енеску, Ф. Шопена, Р. Шумана, Й. Брамса, М. Колесси, Л. Бетховена.

Особливо знаковими були виступи камерного ансамблю у складі Т. Гриньківа (ф-но), А. Міллера (скрипка), та Н. Цибрівського (віолончель), що у 1992 році вперше виконали фортепіанне тріо Є. Станковича, та струнного квартету імені М. Леонтовича у складі С. Кобеця (скрипка), Ю. Харенка (скрипка), В. Барабанова (альт), В. Пантелеєва (віолончель), в репертуарі якого була пріоритетними Українські твори.

Серед ансамблевого музикування вагоме місце займали камерні дуети. Серед них варто виділити дует Н. Цибрівського (віолончель) та О. Цибрівської-Мюллер (ф-но), у виконанні яких звучали твори К. Дебюссі, В. Барвінського, С. Рахманінова, Р. Шумана, К. Сен-Санса. Також неодноразово виступали О. Криса (скрипка) і Т. Чекіна (ф-но), виконуючи твори Л. Бетховена, Й. Брамса, Н. Паганіні, М. Равеля, Р. Шумана, В. Баркаускаса, Б. Лятошинського, Є. Станковича та інші.

Концерти сольної вокальної музики відігравали провідну роль у концертних програмах всіх сезонів. Серед них варто виокремити виступи Н. Худи-Гусяк (мецо-сопрано) з акомпаніатором Т. Гриньківим, які представляли твори М. Лисенка, Ж. Масне, І. Соневицького та інших (1986). На цій сцені також виступала Х. Липецька (мецо-сопрано), акомпаніатор Ю. Цибрівський, з творами Ж. Бізе, Ш. Гуно, А. Кос-Анатольського, В. Моцарта, Дж. Росіні, Ф. Шуберта, І. Соневицького, Дж. Верді (1987). Під акомпанементом Ю. Цибрівського відбулися також концерти О. Геймур (сопрано) з творами Й. Брамса, Ш. Гуно, С. Людкевича, М. Лисенка, Дж. Пучіні, Ф. Шуберта, І. Соневицького (1987); Віри Черні (сопрано) з творами Г. Генделя, В. Моцарта, Р. Шумана, І. Соневицького (1988); Лілії Волянської (сопрано) із виконанням творів Дж. Верді, Дж. Пучіні, С.

Людкевича, В. Барвінського, І. Соневицького та інших композиторів (1989).

У 1992 році відбувся концерт, присвячений пам'яті М. Лисенка О. Кровицької (сопрано), акомпанемент – Ю. Осінчук, а через рік артистка виконала програму з творів А. Дворжака, Б. Лятошинського, Дж. Пучіні, Д. Січинського, І. Соневицького та інших. У концертах також виступали С. Никитенко (сопрано), акомпанемент – А. Купер (1994); М. Гірська (сопрано), акомпанемент – А. Климашівська (1994); М. Стефюк (сопрано), акомпанемент – В. Винницький (1997) та інші.

Серед чоловічого вокалу на фестивалі слід відзначити концерти П. Плішки (бас), з концертмейстером Т. Гриньківим, чії багаторазові концерти за час проведених сезонів представляли найрізноманітніший пласт вокального репертуару. Зокрема, часто звучали твори Д. Шостаковича, М. Мусоргського, І. Соневицького, Б. Сметани, П. Булеза, Ч. Айвза, М. Скорика. У фестивалі також брав участь Е. Іванко (тенор), акомпанемент – Т. Гриньків, виконуючи твори Дж. Бізе, Ф. Бріджа, Г. Форте, Ж. Люлі, М. Лисенка, З. Лиська, Г. Маллера, Г. Перселла, Р. Кілтера, Д. Січинського.

Серед українських співаків, що виступали на сцені Гражди, доволі чітко закарбувалася постать Романа Цимбали (тенор), з концертмейстером М. Цимбалою. У їхньому виконанні звучали твори А. Кальдара, Дж. Сарті, Г. Генделя, М. Лисенка, Г. Доніцетті, Дж. Пучіні, С. Гулака-Артемовського, Я. Степового, Д. Січинського, І. Соневицького, Е. Куртіса, С.-А. Біксіо, Р. Леонкавалло, Ф. Легара. Матеріали архіву також свідчать про виступи Б. Чаплинського (тенор), концертмейстер – Р. Гарасимович, з творами Р. Леонкавалло, А. Понкієллі, Дж. Пучіні, А. Рудницького, І. Соневицького. Відбулися концерти за участі С. Степана (баритон), партія фортепіано – В. Винницький, з творами Й. Баха, В. Моцарта, Г. Доніцетті, Дж. Верді; О. Чмиря (баритон), партія фортепіано – В. Винницький, з творами Р. Шумана, Ф. Шуберта, Г. Маллера, М. Равеля, С. Людкевича, П. Чайковського, І. Соневицького, Ф. Шопена.

Загалом вокальні концерти Гантерських Вечорів були знаковими подіями у Гражді. Велика кількість справжніх майстрів вокалу та знатних професіоналів-акомпаніаторів визначали високий виконавський рівень, ділились досвідом, а постійна присутність українських творів сприяли зміцненню «Маленької України», яка щоразу глибше відкривалася іноземному світові, особливо при

виконанні народної пісні. Зрештою, у цьому контексті реалізовувалися також власні композиторські цілі і мистецькі смаки І. Соневицького, який любив вокальну музику, заохочував молодих композиторів писати музику для голосу, і сам написав немало вокальних творів, що часто звучали на сцені Гражди.

Найрозповсюдженішою формою сольних виступів були фортепіанні речиталі, які представляли обширний репертуар із традиційним залученням творів українських композиторів. Завдяки гуртуванню великої кількості професіоналів, слухачів захоплював високий рівень виконавської майстерності, зокрема, визначними стали виступи В. Винницького, О. Слободяника, Т. Гриньківа, М. Сука, Ю. Осінчук. Піаністи систематично виступали в багатьох сезонах, окрім сольної, практикували також гру в чотири руки, здійснювали імітацію оркестру. Репертуар солістів як правило поєднував складну програму, що включала різножанрові твори, серед яких балади Ф. Шопена; етюди Ф. Ліста; фантазії Шуберта, Шумана; сонати віденських класиків, а також Шуберта, Шопена, Ліста; Українські твори великої форми, як наприклад, соната-балада Б. Лятошинського, ор. 18; соната № 3 Д. Бортнянського; фортепіанний концерт І. Соневицького, а також мініатюри, як прелюдії В. Барвінського, тощо. Загалом на сцені Гражди протягом 1983-2004 рр. виступило багато піаністів з власними речиталами, серед яких слід також виділити В. Курпія, О. Цибрівську, Н. Богачевську. Започаткований І. Соневицьким «піаністичний» напрям фестивалю постійно розширювався, залучаючи провідних українських виконавців.

Національного колориту надавали фестивалю також сольні виступи бандуристів, зокрема, Люби Венгльовської у 1993 році. Програма її складалася з наступних творів: Й. Бах – Прелюдія і fuga G-dur; Л. Луці – Аве Марія; Дж. Перголезі – «Se tu m'ami»; В. А. Моцарт – Agnus Dei; Глінка – Варіації на тему Моцарта; М. Лисенко – «Місяцю-князю», Я. Степовий – «Не співайте щасливі пісні», О. Білаш – «Жайворонки», А. Кос-Анатольський – «Два потоки», «Чотири воли пасу я», Г. Майборода – «Дума», О. Герасименко – Прелюдія, Елегія, «Світанок»; а також українських народних пісень¹.

Фестиваль у Гантері мав характер певної універсальності.

¹ Програмка 12-го сезону Центру української культури в Гантері / Фонд програм різноманітних концертних заходів 1940–2000-х рр// Архів Ігоря Соневицького, Інститут церковної музики Українського католицького університету.

Концерти захоплювали як професіоналів, так і менш обізнаних в мистецтві слухачів. Для цього зміст концертних програм укладався з різного складу номерів. Зокрема, вокальні виступи доповнювалися «сценками» з використанням сценічних костюмів, що частково відтворювало театральні дійства. Відповідно до складу слухачької аудиторії концерти проводилися українською або англійською мовами, що також підтверджує архівний відеозапис концерту 1997 року¹. Зокрема, провадила хід концерту дружина Ігоря Соневицького – Наталія Палідвор-Соневицька, яка після короткого привітання українською мовою, через більшість англійської публіки перейшла на англійську.

Зазначений концерт відбувся за постійного фортепіанного супроводу В. Винницького, що також як соліст виконав баладу № 3 *As-dur* Ф. Шопена. Вокальне соло виконували Вілльям Вільдерманн (бас), О. Чмир (баритон), та О. Кровицька (сопрано). У виконанні В. Вільдерманна прозвучали твори Г. Ф. Генделя – арія «*Ombra mai fu*» з опери «*Ксеркс*»; Е. Гріга – «*Ich liebe dich*», *Op.5, № 3*; Дж. Верді – арія Фієско з опери «*Сімон Бакканегра*». О. Кровицька виконала арію Маргарити з опери «*Фауст*» Ш. Гуно, арію «*O mio babbino caro*» з опери «*Джанні Скіккі*» Дж. Пучіні. О. Чмир співав каватину Фігаро з опери «*Севільський цирюльник*» Дж. Россіні та пісню Томського з опери «*Пікова дама*» П. Чайковського в перекладі українською мовою. Цікаво, що при виконанні В. Вільдерманном пісні Е. Гріга – «*Ich liebe dich*» мовою оригіналу, маестро останні рядки заспівав українською – «Я люблю тебе».

Варто відзначити, що відеозапис концерту яскраво висвітлює творчу натуру Володимира Винницького, який систематично виступав у різних заходах фестивалю. Гра цього піаніста приваблює високою виконавською майстерністю, вмінням передачі найтонших нюансів змісту твору, а також великим професіоналізмом концертмейстера та ансамбліста. Фортепіанний супровід дозволяє насолоджуватися акомпаніаторським мистецтвом, але, поруч з тим, не затьмарює солюючої партії, навпаки – відчуває агогіку виконавця-соліста, його пульс та звукові відтінки. Концертмейстер В. Винницький мислить як універсальний музикант, а наявність доброго піанізму уможливило звучання роаяля відповідно музичної

¹ Відеозапис концерту в Гантері 1997-го року / Медіатека, відеокасета VSH // Архів Ігоря Соневицького, Інститут церковної музики Українського католицького університету.

образності.

З метою популяризації української національної символіки, в рамках фестивалю проводилась демонстрація таких мистецьких практик: дитячі співи українських народних пісень, вишивка, кераміка, виготовлення прикрас із бісеру, оздоблення пасхальних яєць і навіть традиційна українська випічка. У програмках фестивалю також зафіксовано двомовний вечір Української поезії з хореографічним оформленням «Yara arts group» («Яра мистецька група») що присвятили спеціальний розділ десятиї річницї Чорнобиля (1996)[†].

Окремі уваги заслуговують теоретично-просвітницькі аспекти фестивалю. В цих рамках проводилися культурно-мистецькі конференції, що також мали нахил до музичної тематики. Свідченням цього є скрипти радіопередач «Голосу Америки», де в одній із передач повідомлялося про заплановані літні доповіді з музичними прикладами на тему «Шевченко і музика» (доповідає Ігор Соневицький), «Шукання самотності в українському мистецтві від теми до стилю» і про «Українське монументальне мистецтво – візантійський стиль, барокко і бойчукізм» (доповідає Богдан Певний) з ілюстрованими прозірками, та інші.

Варто підкреслити особливе ставлення до фестивалю його засновника і постійного організатора – Ігоря Соневицького, який заглиблювався у всі деталі його проведення. Також після проголошення Україною Незалежності він систематично приїжджав до Львова, відвідував Київ та інші міста, де серед різноманітних мистецьких заходів розшукував талановитих мистців і кращих запрошував брати участь у фестивалі в Гантері. Це, зокрема, засвідчує Богдана Фільц у своїх спогадах про подібне запрошення після знайомства І. Соневицького з її фортепіанними творами. І хоча поїздка на фестиваль не склалася, композиторка на замовлення написала ряд нових романсів, присвячених імені І. Соневицького, які були виконані у Гантері.

Відзначимо, що серед музикантів, запрошених до участі у фестивалі, були провідні галицькі митці, зокрема, Олександр Козаренко, Мирослав Скорик, Юрій Ланюк та ін. Всі вони тепло згадують перебування в Гантері і високо оцінюють діяльність і

[†] Програма 15-го сезону Центру української культури в Гантері / Фонд програм різноманітних концертних заходів 1940–2000-х рр// Архів Ігоря Соневицького, Інститут церковної музики Українського католицького університету.

творчий темперамент І. Соневицького, його відданість національній ідеї фестивалю та українській культурі. Відтак, зберіглося чимало листів подяки видатному земляку, зокрема, лист Стефанії Довгань до Ігоря та Наталі Соневицьких: «Хочу ще раз висловити вам мою подяку і захват за вашу приємну гостину, море незабутніх вражень, а найголовніше – можливість виступити для чудової аудиторії у чарівній місцині!»¹. Згодом у листах відзначалося, що виступ у Гантері став перспективним для подальшого формування С. Довгань як артистки. Впродовж останнього часу на вечорах, конференціях, семінарах, присвячених І. Соневицькому, а також в особистих спогадах митців, що співпрацювали з ним, завжди підкреслювалися високі професійні та особисті якості маестро, його ставлення до людей і гостинність, з якою сім'я Соневицьких завжди радо приймала прибулих музикантів.

Культурно-мистецька діяльність І. Соневицького підпорядковувалась чіткій меті – плекати українське мистецтво, знайти світ з українською культурою. Зокрема, Володимир Грабовський згадуючи творчу зустріч у містечку Рожнятові (батьківщина Наталії Палідвор-Соневицької) зазначає, що промовиступи Соневицького завжди торкалися проблем майбутнього України. Соневицький намагався, як пише В. Грабовський: «Переконати всіх присутніх бойківського краю про величне майбутнє України і стверджував, що недостатньо проголосити незалежність, її потрібно невпинно й терпляче будувати» [3, 36-37]. Ці слова яскраво декларують основні засади життя і праці І. Соневицького, що переконливо демонструє фестиваль у Гантері.

Висновки. Музично-мистецька діяльність фестивалю у Гантері 1982-2004 років у період його організації Ігорем Соневицьким була своєрідним центром плекання та розвитку насамперед українського мистецтва. Фестиваль став потужним осередком розбудови «Маленької України», місцем гуртування українських емігрантів на теренах Північного континенту США, що не має подібного аналогу в світі. Проект став своєрідною платформою, на якій поряд з чисельними зразками світової класики, пропагувалася українська музика і культура загалом. Переконливим

1 Стефанія Довгань до Ігоря Соневицького / Фонд листування Ігоря Соневицького // Архів Ігоря Соневицького, Інститут церковної музики Українського католицького університету.

доказом цього постають матеріали архіву І. Соневицького, які містять ґрунтовну інформацію щодо учасників, а також структури і змісту фестивалю в Гантері. Подальше опрацювання цих матеріалів дозволить глибше розкрити його значення як для розвитку української музики в еміграції, так і для української культури в найширшому контексті.

Література

1. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ ст.: моногр. Івано-Франківськ: Тіновіт, 2012. 1164 с.
2. Павлишин С. Ігор Соневицький. Львів: БАК, 2005. 120 с.
3. Павлишин С. Тиха музики молитва. Львів: БАК, 2010. 165 с.
4. Інститут церковної музики Українського католицького університету (УКУ), Львів. Архів І. Соневицького:

- Фонд програм різноманітних концертних заходів 1940 – 2000-х рр.:
 - Буклети 1985-2000 рр. Центру української культури в Гантері.
 - 8 брошур Центру української культури в Гантері.
 - Програма 12-го сезону Центру української культури в Гантері 1993 року
 - Програма 7-го сезону Центру української культури в Гантері
 - Програма 15-го сезону Центру української культури в Гантері
- Фонд листування Ігоря Соневицького:
 - Довгань С. Лист до І. Соневицького [дата не вказана], Балтімор. Автограф. 1 арк.
 - Медіатека: Відеозапис концерту в Гантері 1997 року, відеокасета VSH.

References

1. Karas`, H. (2012). Musical culture of the Ukrainian diaspora in the world-space of the twentieth century. [Muzychna kultura ukrainiskoi diaspory u svitovomu chasoprostorii XX st.]: Monogr. Ivano-Frankivs`k : Tinovit [in Ukrainian].
2. Pavlyshyn, S. (1995). Igor Sonevycky. [Ihor Sonevycky]. Lviv [in Ukrainian].
3. Pavlyshyn, S. (2010). Quiet Music of the Prayer [Tykha muzyky molytva]. Lviv [in Ukrainian].
4. Institute of Church Music of Ukrainian Catholic University (UCU), Lviv. Archive of I. Sonevytskyi [Instytut tserkovnoi muzyky Ukrainiskoho katolytskoho universytetu (UKU), Lviv. Arkhiv I. Sonevytskoho]:

- Fund of programs of various concert events of 1940 - 2000's. [Fond proham riznomanitnykh kontsertnykh zakhodiv 1940 – 2000-kh rr.]:
 - Buklety 1985-2000 rr. Tsentru ukrainiskoi kultury v Hanteri.
 - 8 broshur Tsentru ukrainiskoi kultury v Hanteri.
 - Prohamka 12-ho sezonu Tsentru ukrainiskoi kultury v Hanteri 1993 roku.

- Prohramka 7-ho sezonu Tsentru ukrainskoi kultury v Hanteri
 - Prohramka 15-ho sezonu Tsentru ukrainskoi kultury v Hanteri
- Igor Sonevtskyi Correspondence Fund [Fond lystuvannia Ihoria Sonevetskoho]:
- Dovhan S. Lyst do I. Sonevetskoho [data ne vkazana], Baltimor. Avtohrad. 1 ark.
 - Media Library: Video recording of the 1997 Hunter concert [Mediateka: Videozapys kontsertu v Hanteri 1997 roku]. Videokaseta VSH.

Ostrovskiy Yurii – Postgraduate Student, Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko, Lviv (Ukraine). E-mail: urapianist@ukr.net
ORCID 0000-0003-0640-9336

Hunter Music and Arts Festival in the Period of Igor Sonevtsky's Organizational Activity (1982-2004)

The purpose of the research. The purpose of the article is to characterize the Hunter Music and Art Festival in terms of its content, the importance for the development of Ukrainian culture and the high level of organization of Igor Sonevtsky. *The methodology of the research* combines the use of analytical and comparative methods of work, which allowed to reveal the originality of the project, its high professional level and the involvement of well-known Ukrainian artists. *The scientific novelty of the article* is to identify the peculiarities of the festival in terms of analyzing the content of concert events, participation of bright personalities, ensuring a high performing level and various artistic practices in the context of belonging to Ukrainian culture. The research was conducted on the basis of a scrupulous analysis of the materials of I. Sonevtsky's archive: festival programs, seasonal booklets, concert brochures, Voice of America radio scripts, epistolary, and a digitized video of the 1997 concert, which provided convincing evidence of the importance of researching a cultural and artistic project, the professionalism of its participants, the originality of the national position aimed at promoting the Ukrainian heritage and the elevation of cultural life for both the Ukrainian diaspora and the local people. *Conclusions.* Igor Sonevtsky's organization of the Hunter Music and Arts Festival promoted the active promotion of Ukrainian culture on the territory of the North American continent. Programs of the concert repertoire featured Ukrainian works, and young Ukrainian composers and performers had the opportunity to collaborate with well-known foreign artists. In addition to the Ukrainian diaspora, the diverse ethnic composition of the local population was also given the opportunity to learn about the identity of Ukrainian

culture, its ethnic customs and peculiarities. In this way, thanks to Igor Sonevitsky's perfect organizational skills, there was an active integration of national art into a wide expanse of world culture.

Keywords: *archival materials, Hunter, Igor Sonevitsky, concert programs, music and art festival, Ukrainian diaspora.*

Стаття постуила до редакції 17.09.2019, прийнята до друку 17.10.2019.

УДК 78.25

DOI: <http://doi.org/10.33398/2310-0583.2019.45.127.141>

Богдан Кокотайло

ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ «АРНІКА» – НОВАТОР УКРАЇНСЬКОЇ ПОПУЛЯРНОЇ МУЗИКИ 1970-х РОКІВ

Кокотайло Богдан Борисовия – аспірант, Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка (Україна). E-mail: kokotaylo_bohdan@ukr.net
ORCID 0000-0001-9632-1893

Вокально-інструментальний ансамбль «Арніка» – новатор української популярної музики 1970-х років

Популярна музика з різних причин досі не одержала належного висвітлення та об'єктивної оцінки в сучасному українському музикознавстві. Популярну музику часто трактують як частину музичного життя, що має право на існування, але не вважається частиною професійної традиції. Однак якщо заглибитися у витоки жанру, то можна зауважити, що сучасна масова культура — результат закономірного розвитку професійної музичної культури, що забезпечує потреби культурного дозвілля широких суспільних груп. Популярна музика також не обов'язково має бути низькочартісною, непрофесійною. Яскравим прикладом новаторського та професійного підходу до створення популярної музики є діяльність вокально-інструментального ансамблю “Арніка” (Львів, 1970 -ті роки), який здійснив вплив на розвиток естрадної музики майбутніх поколінь. Засновниками новоствореного ВІА стали В. Васильєв та Л. Зіммер). Першим музичним керівником ВІА “Арніка” був О. Дутко. Його